

22. oktober 2019

Sagsbehandler
Ditte Tøfting-Kristiansen

Hørings svar vedr. Kommuneplan 2019

Om Kommuneplan 2019 generelt

Hørings svaret er betinget af, at Brønshøj-Husum Lokaludvalg godkender det på lokaludvalgsmøde 24. oktober.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg vil gerne kvittere for en kommuneplan med mange fine og positive målsætninger, som vi er helt enige i. Vi finder dog, at der i Kommuneplan 2019 (KP19) er en meget stor skævhed i den måde, man ser hele byens udvikling på.

I KP19 er der alene fokus på udviklingen af Tingbjerg og Bystævneparken som boligområde.

Det er naturligvis meget vigtige boligudviklingsområder, men vi savner planer for udviklingen af andre elementer end boliger og institutioner – både i dette område og i andre områder af bydelen. Her tænkes på erhvervsudvikling, herunder turisme, kultur og fritid samt natur af høj kvalitet.

I KP19 savner vi overvejelser om etagemeter udlagt til erhverv i de to byudviklingsområder Tingbjerg og Bystævneparken. Erhvervsetagemeter er her sat til 0 m² af de i alt 2,8 mio. erhvervsetagemeter i hele København. I alle de andre byudviklingsområder i København er der en tæt sammenhæng mellem overvejelser om blandede boliger, institutioner, grønne kvalitetsområder, erhvervsetagemeter, metro og blandede arbejdspladser i nærområdet. Det gør sig også gældende i Herlev og Rødovre. Og vi mener, at dette også bør være tilfældet for Bystævneparken og Tingbjerg.

Vi finder desuden, at flere boligområder end de to udpegede i Brønshøj-Husum skal medtænkes for at sikre et samlet løft af hele Brønshøj-Husum. Her tænkes ikke mindst på hele Bellahøjområdet, området omkring Brønshøj Torv og Husumvolden med Utterslev Mose.

**Sekretariatet for Brønshøj-
Husum Lokaludvalg**

Kobbelvænget 65
2700 Brønshøj

EAN nummer
5798009800275

Den grønne by – de grønne områder som attraktioner

Med Kommuneplan 2019 udpeger Københavns Kommune en række nye grønne potentialeområder, der kan udvikles til nye grønne områder i byen. Det gælder områder beliggende i bl.a. Nordhavn, i Jernbanebyen og på Enghave Brygge. Det samlede overblik over de grønne potentialeområder fremgår af oversigtskortet forrest i KP19. I forlængelse heraf skal der udarbejdes en arealplan for grønne områder, der sikrer nye og attraktive grønne områder i alle bydele i takt med, at vi bliver flere københavnere. I KP19 nævnes også, at man vil styrke biodiversiteten.

Det er derfor vigtigt, at vi også arbejder målrettet med at højne kvaliteten af de eksisterende grønne områder og skabe gode betingelser for bynatur, biodiversitet og vild natur, når nye områder skal byudvikles.

Lokaludvalget er helt enige i disse overvejelser og finder det overraskende, at KP19 ikke også indeholder markeringer og beskrivelser af Husumvolden, Utterslev Mose samt Bellahøjområdet med Amfiteaterscenen som højt prioriteret grønne områder. Disse områder har et meget højt potentiale for at kunne tilbyde ikke alene bydelens borgere, men alle københavnere og turister, helt særlige natur-, kultur- og friluftstilbud.

En havn af muligheder – et fæstningsanlæg med store potentialer

En af Københavns styrker er, at den er tæt på vandet og omgivet af et historisk fæstningsanlæg, der går hele vejen rundt om byen. Det giver helt særlige kvaliteter og utallige muligheder for at bruge både volde og vandet til aktiviteter, oplevelser, ophold samt ro. Ikke alene havnen, men også det samlede fæstningsanlæg rundt om byen, de mange søer, moser og volde giver denne mulighed – også i Brønshøj-Husum. Imidlertid er fæstningsanlægget i Brønshøj-Husum helt uudnyttede potentialer. Tilmed ligger fæstningsanlæg med voldgrave lige op til boligområder med særlige sociale og økonomiske udfordringer og skiller kvarterer i stedet for at samle.

I KP19 savner vi, at disse områder kommer med som særligt vigtige udviklingsområder til gavn for de mange københavnere og besøgende, der søger oplevelser i rige naturområder. Fæstningsanlægget kan blive et nyt aktivitetsrum og en ny turistattraktion, hvor man enten kan cykle, sejle i kano eller kajak rundt om fæstningsanlægget. Det forudsætter dog en politisk vilje til at sikre, at vandet i fæstningskanaler, moser og søer går fra at være forurenede områder til at blive rekreative offentlige rum, der samler borgerne på tværs af bydele.

Et varieret udbud af arbejdspladser – også i udkanten af København

I KP19 står, at Københavns mangfoldighed skal afspejles i byens virksomheder og arbejdspladser. Det er vigtigt at fastholde et varieret udbud af jobmuligheder, ikke bare til københavnernes, men til folk bosat i hele Greater Copenhagen. Det kan kun lade sig gøre, hvis **hele** København er en attraktiv by at lokalisere sig i.

København skal appellere til både internationale virksomheder, mindre produktionsvirksomheder, kreative virksomheder, håndværksvirksomheder, socioøkonomiske virksomheder, iværksættere m.m. Det er nødvendigt at fastholde et varieret og tilstrækkeligt udbud af lokaliseringmuligheder for byens virksomheder samt sikre en god fremkommelighed i trafikken.

I rækkefølgeplanen udlægges en række nye områder til byudvikling, så muligheden for erhvervsbyggeri, frem mod 2031, er på 2,8 mio. etagemeter. Ingen af disse etagemeter er dog planlagt i de nye udviklingsområder i Tingbjerg og Bystævneparken.

Der ønskes et varieret udbud af erhvervslejemål ved at fastholde områder til blandet erhverv med fx otte kreative zoner, der bl.a. skal tilbyde attraktive lokaliseringmuligheder for virksomheder og iværksættere, der ønsker fleksible og prisbillige lejemål. Igen bemærker vi, at ingen af disse zoner eller erhvervslejemål er placeret i Brønshøj-Husum.

Det virker som om, at Københavns Kommune vælger den lette vej – nemlig at omdanne tidligere erhvervsområder til boliger i de gamle kvarterer i udkanten af København og koncentrere erhvervsvirksomheder til de nye områder med let adgang til metro. Det skævvrider København, og det fastholder socioøkonomisk udfordrede områder i en u hensigtsmæssig vanskelig situation med for ringe adgang til arbejdspladser, transportmuligheder og funktioner i nærområdet.

I KP19 står der, at Københavns Kommune skal understøtte en byudvikling, hvor developere, virksomheder og lokale aktører i fællesskab kan løse lokale og konkrete udfordringer. Det er vi enige i. Ikke desto mindre er dette perspektiv fraværende, når det gælder Brønshøj-Husum, også selvom der allerede ligger en stor international og innovativ virksomhed, Radiometer, tæt på Bystævneparken – et af de byområder, som skal byudvikles.

Styrk turismen i hele byen – også i Brønshøj-Husum

Hovedstadsområdet største koncentration af arbejdspladser findes i Indre By. Gennem de seneste 15-20 år er der sket en markant udvikling

og fornyelse af området. Der er bl.a. foretaget store offentlige investeringer i opførelsen af kulturelle institutioner og i etableringen af metroen. Indre By har udviklet og fastholdt sin særlige historiske karakter samtidigt med, at mange arbejdspladser, et stort udbud af butikker, kulturelle institutioner og restaurationer er kommet til.

Med Kommuneplan 2019 bør der skabes nye rammer for en turisme og et erhvervsliv, der fordeler sig i **hele** byen.

I KP19 står, at et væsentligt og positivt bidrag til Københavns økonomiske vækst kommer fra turister og gæster fra hele verden. København skal fortsat være en attraktiv destination, når turister skal vælge målet for deres næste rejse, eller når store events og konferencer skal beslutte sig for en værtsby. Turister skal være med til at understøtte detailhandlen, restauranterne, kulturinstitutionerne og dermed de lokale bymiljøer rundt om i byen. Det skaber jobs på tværs af brancher i hele byen og bidrager til et varieret udbud af arbejdspladser. Dette mål er Brønshøj-Husum Lokaludvalg enige i.

Det er derfor desto mere overraskende, at KP19 kun har fokus på bymidten som det sted, hvor turismen og erhvervslivet skal udvikles. Der er et stort pres på centrum, men med gode kollektive transportmuligheder, spændende kultur- og friluftstilbud i alle bydele samt de korte afstande mellem Københavns bydele (set i en international sammenhæng) vil det næppe skræmme turister at bo i eller besøge kultur- og naturområder med historisk spændende bygningsanlæg – også i Brønshøj-Husum.

Brønshøj-Husum har i september 2019 gennemført en undersøgelse baseret på temaerne i KP19 i Brønshøj-Husum Borgerpanel, hvor over 1200 borgere har svaret. Resultaterne kan ses i bilaget. Her mener 51% af respondenterne, at øget turisme vil bringe værdi til bydelen.

Det forudsætter dog en politisk villighed til at udvikle disse potentialer.

Kultur- og fritidsliv til en by i udvikling

Brønshøj-Husum Lokaludvalg er naturligvis enige i, at København skal være en by med gode rammer for hverdagslivet. Derfor skal der, udover gode og billige boliger og institutioner, også være et varieret og levende kultur- og fritidsliv, som giver københavnernes mulighed for at være aktive, få nye oplevelser og bruge byen på nye måder.

Det er vigtigt for bydelens borgere at have adgang til lokale kulturelle oplevelser samt kultur- og fritidstilbud. Den nylig foretagne kortlægning af musik i Københavns Kommuner viser med al tydelighed, hvor underforsynet Brønshøj-Husum er med tilbud til børn og unge om deltagelse i levende musik og andre kreative aktiviteter.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg finder, at det i kommuneplanens afsnit om København som ”en kulturel storby med kant” bør være et eksplicit, tydeligt og højt prioritet mål, at byens kultur- og fritidsfaciliteter udvikles i takt med byens befolkningstilvækst, og at det især skal sikres, **at alle borgere har lige adgang til dette uanset hvilken bydel, de bor i.**

Lokaludvalget finder, at der med en stigende befolkning bør følge en større udnyttelse af de eksisterende arealer og faciliteter – ikke kun i det centrale København, men over **hele** København. Alle pladser og rum skal udnyttes mere effektivt. Vi skal målrettet udvide mulighederne for at bruge alle bygninger og arealer på nye måder.

Dette vil samtidig understøtte bydelenes sammenhængskraft, hvor forskellige anvendelser af områderne er med til at skabe nye mødesteder på tværs af befolkningsgrupper og bydele. Vi har følgende konkrete forslag hertil:

- 1. Vestvolden-Husumvolden.** Fæstningskanalen og Utterslev Mose skal renses, og overfladevand fra kloakker skal ledes forsvarligt til rensningsanlæg og ikke ud i fæstningskanalen. De historiske bygninger skal renoveres og genanvendes til kultur- og fritidsformål. Volden skal blive et rum for biodiversitet, kultur- og naturoplevelser, som samler borgerne i de social-økonomisk udsatte områder og giver mulighed for et væld af nye oplevelser for både københavnere og for turister.
- 2. Brønshøj Torv og Brønshøj Vandtårn.** Brønshøj Vandtårn og Torv – med den nedlagte Brønshøj Skole og den gamle Rytterskole – skal omdannes til et levende værksted og byrum med masser af kultur- og fritidsfaciliteter samt aktiviteter med base i de eksisterende historiske bygninger. Deres oprindelige funktioner er nu nedlagt, men bygningerne rummer mange potentialer for nye funktioner til glæde og gavn for borgerne i lokalområdet såvel som andre københavnere og turister.
- 3. Bellahøjhusene og Amfiteatret.** Bellahøjhusene i sig selv er arkitektonisk set spændende og markante bygninger – en del af området skyline, som meget smukt repræsenterer sin tid med ambitioner om at tilbyde gode byboliger/højhuse i naturskønne områder. De er placeret i grønne omgivelser med masser af plads og ikke mindst med store uudnyttede muligheder for et meget rigt kultur- og fritidsliv, som desværre står næsten

uudnyttet hen. Amfiteatret med plads til 1500-2000 tilskuere står og forfalder. Her savnes en samlet plan for at skabe den kvalitet i de grønne områder, som sikrer, at området lever og kan anvendes af gamle og nye borgere i København.

- 4. Erhvervsetagemål i Bystævneparken og Tingbjerg.**
Der bør afsættes etagemeter til serviceerhverv, detailvirksomheder, socioøkonomiske virksomheder, IT-virksomheder og iværksætteri.

Nedslagspunkter

Lokaludvalget har kommentarer en til række lokalprojekter i bydelen, der beskrives herunder.

Seniorbofællesskaber

Brønshøj-Husum Lokaludvalg foreslog i den interne høring af KP19, at de overordnede hensigtserklæringer vedr. ”En social og mangfoldig by” følges op af konkrete mål for udvikling af alternative boformer, herunder i særdeleshed, at KP19 skal pålægge kommunen en forpligtelse til konkret at understøtte udviklingen af seniorbofællesskaber i hele kommunen.

Som nævnt har Brønshøj-Husum Lokaludvalg i september 2019 gennemført en undersøgelse baseret på temaerne i KP19 i Brønshøj-Husum Borgerpanel, hvor over 1200 borgere har svaret. Resultaterne kan ses i bilaget. I denne 66% svarer af respondenterne positivt på spørgsmålet ”Kunne du i dine ældre år forestille dig at flytte i et seniorbofællesskab med andre seniorer?”. Dette svarer til 856 personer og viser, at der er et massivt behov for, at Københavns Kommune sætter meget mere skub i udviklingen af denne boligform. Langt de fleste af de adspurgte ønsker, at deres seniorbofællesskab er i Brønshøj og/eller hele København. Undersøgelsen viser også, at der er interesse for forskellige boligtyper. Der er nogenlunde lige stor interesse for andelsboliger, almen og privat udlejning samt ejerboliger.

I begrundelser for at flytte i et seniorbofællesskab angiver 85%, at de gerne vil deltage i fællesskab og fællesaktiviteter med andre seniorer. Undersøgelsen er ikke videnskabelig, men giver en klar fornemmelse af, hvad lokale borgere mener.

KP19 bør indeholde en plan for at undersøge behov for seniorbofællesskaber i hele København, udarbejde en plan og sætte måltal for oprettelse af seniorbofællesskaber i hele kommunen på linje med måltal for oprettelse af ungdomsboliger. Brønshøj-Husum Lokaludvalg foreslår, at der skabes rammer for minimum 3000 nye boliger i seniorbofællesskaber frem mod 2031.

Vi ønsker hermed at fastholde, at Københavns Kommune i den kommende kommunalplansperiode arbejder specifikt med oplysning om, udvikling og sikring af rammer for seniorbofællesskaber.

Fortætningen af boligområderne

Lokaludvalget er meget betænkelige ved den generelle tilgang til fortætning af København, som ligger i de foreslåede ændringer af B2 rammen. Det betyder, at man fremover ved hjælp af en særlig bestemmelse (B2 – stjernebestemmelse) kan tillade en max. bebyggelsesprocent på 90 og et friareal for boliger på blot 60%. Vi mener, at en evt. fortætning skal besluttes fra sag til sag ud fra de helt lokale forhold.

De ændrede rammer vil bl.a. komme i spil i Tingbjerg og Bystævneparken, hvor der planlægges med en byudvikling, der dels er drevet af et mål om bedre boligmiljø, beboersammensætning og tryghed, men også er påvirket af nationale lovgivning om beboersammensætning i almene boligområder. I borgerpanelundersøgelsen svarer 64% af respondenterne, at de er enige eller meget enige i, at det er vigtigt, at der ikke bliver bygget tættere i områder med lejligheder, mens kun 11% er uenige eller meget uenige heri.

Brønshøj-Husum er en mangfoldig bydel med højhuse, rækkehuse, kolonihaver, karrébebyggelser, og der er både alment og privat byggeri samt andelsboligforeninger. Endelig er det karakteristisk for bydelen, at der er større områder med villakvarterer. Selv om rammekravet for B1 er uændret, og selv om der i mange tilfælde er servitutter, der skulle hindre en fortætning af villakvarterer, ser lokaludvalget alligevel en stærk tendens til, at villakvartererne fortættes, hvilket ændrer kvarterernes særegne udtryk. Lokaludvalget ønsker derfor, at det bliver et strategisk indsatsområde at bevare villakvarternes særegne udtryk. KP19 bør derfor indeholde en målsætning om, at der skal udarbejdes lokalplaner for byens villakvarterer for at opnå dette mål. Dette ønske understøttes af borgerpanelundersøgelsen, hvor 71% af respondenterne svarer, at de er enige eller meget enige i, at det er vigtigt, at der ikke bliver bygget tættere i villakvarterne.

En sammenhængende trafikplan for Brønshøj-Husum

Frederikssundsvej og de tilstødende veje er allerede i dag trafikmæssigt overbelastet. Med den pågående og planlagte byudvikling i Tingbjerg, Bystævneparken og Gadelandet bliver det endnu værre. De mange nye boliger, institutionspladser samt skolebyggeri vil medføre øget transportbehov, og allerede i dag bliver biveje brugt til at undgå kø-kørsel på Frederikssundsvej.

Trafikpresset på Gadelandet vil blive øget. Lokaludvalget har længe ønsket bedre forhold for cyklister og fodgængere på Gadelandet, og et projekt for dette har været med i kommunens cykelprioriteringsplan. Vi

er derfor meget tilfredse med, at disse ønsker nu synes at blive realiseret i budget 2020.

En planlagt bilforbindelse mellem Frederikssundsvej og Bystævneparken via Ærtebjergvej vil gøre bil-kaosset på det pågældende stykke af Frederikssundsvej endnu større. Der er for nyligt etableret venstresving forbudt fra Frederikssundsvej op ad Ærtebjergvej bl.a. for at undgå farlige og trafik hæmmende situationer.

Lokaludvalget mener derfor, at det er af yderste vigtighed, at der bliver udarbejdet en trafik helhedsplan for trafikafvikling i Brønshøj-Husum. En trafik helhedsplan skal også tage højde for kommende skybrudsplaner. Specifikt forventer lokaludvalget, at trafikplanlægningen tager højde for det klimavejprojekt, som Toftevang Vejlaug har indgået aftale med Hofor A/S om, og som blandt andet omfatter ændringer i vejforløbet på Ærtebjergvej.

Samtidig er det også vigtigt, at den offentlige transport i bydelen gennemtænkes i en trafik helhedsplan. Selvom der er planer om en letbane, skal man planlægge, hvordan den offentlige transport vil betjene bydelen og de gennemrejsende, indtil en sådan vil blive etableret.

Der registreres begyndende problemer med pendlerparkering i bydelen i takt med at der indføres flere parkeringsrestriktioner rundt om Brønshøj-Husum – fx ved Herlev Station. Derfor bør en helhedsplan for trafikken indeholde tiltag, der gør det muligt og attraktivt for bilpendlere at benytte kollektive transportmidler på en større del af deres rejse. Den seneste store trafikinvestering i København – Metro Cityringen – har ikke påvirket trafikken ind og ud af byen.

Betjening med skinnebåren trafik

Forslaget til Kommuneplan 2019 beskriver ganske korrekt, at Brønshøj-Husum-Tingbjerg har en ringe betjening af skinnebåren trafik. Lokaludvalget finder dog, at forslaget om at undersøge en letbane i bydelen **ikke** er baseret på et tilstrækkeligt forarbejde. Den bedste fremtidige trafikløsning for Brønshøj-Husum er en metro, som når helt ud til den kommende letbane langs Ring 3. Metro er dyrere at etablere end en letbane, men kører også hurtigere og mere regelmæssigt. Metro er den bedste løsning for både pendlere og bydelens borgere.

Der er **stor** opbakning fra bydelens borgere til en metro. Således mener 91% af respondenterne i borgerpanelundersøgelsen, at en metro vil give værdi for bydelen, mens kun 49% siger det samme om en letbane ad samme rute. Skepsissen over for en letbane skyldes bl.a., at den vil medføre massiv nedlæggelse af parkeringspladser på Frederikssundsvej, vil gøre Frederikssundsvej sværere at krydse, og at letbanen stopper ved

Nørrebro, og dermed ikke løser behovet for at kunne komme hurtigt ind til København.

Med venlig hilsen

Hans S. Christensen
Formand for Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Palle Lolk
Formand for Byudviklingsudvalget

Kirsten Møller
Formand for Kulturudvalget